

# **Hoveduddannelsen**

## **Ortopædkirurgi**

**Beskrivelse af**

**Forskningstræningen: "Det praktiske forløb"**

**&**

**Kort introduktion til hoveduddannelsen**

**Uddannelses- og forskningsudvalget**  
**Region Syddanmark**



Region Syddanmark

## Indledning

På vegne af Uddannelsesudvalget og Specialerådet for Region Syddanmark vil vi gerne byde dig velkommen i hoveduddannelsen i ortopædkirurgi. Vi håber at du vil få et godt og lærerigt forløb som du bliver tilfreds med.

Formålet med denne beskrivelse er først og fremmest at give dig information om forskningstræningen og dernæst at give en kort introduktion til hoveduddannelsen.

Grundlaget for forskningstræningen er:

- 1) Målbeskrivelsen udarbejdet af DOS, der er godkendt af Sundhedsstyrelsen
- 2) Forskningstræning i Speciallægeuddannelsen i Region Syd, Den Lægelige Videreuddannelse, Region Syddanmark af 25/11 2005
- 3) Vigtige kontakter:  
Afdelingslæge, ph.d., forskningsleder, Bjarke Viberg, Ortopædkirurgisk Afd., Kolding Sygehus ([bjarke.viberg@rsyd.dk](mailto:bjarke.viberg@rsyd.dk))  
Overlæge, ph.d., forskningsleder, Martin Lindberg-Larsen, Ortopædkirurgisk Afd. O, OUH-Svendborg ([martin.lindberg-larsen@rsyd.dk](mailto:martin.lindberg-larsen@rsyd.dk))

Den Ortopædkirurgiske Forskningsenhed, Syddansk Universitet: [Den Ortopædkirurgiske Forskningsenhed - SDU](#)

Den Lægelige Videreuddannelse - Region Syddanmark:  
[www.videreuddannelsen-syd.dk](http://www.videreuddannelsen-syd.dk)

Dansk Ortopædkirurgisk Selskab (DOS): [www.ortopaedi.dk](http://www.ortopaedi.dk)

Syddansk Universitet, Sundhedsvidenskab: Forskningstræning for læger i hoveduddannelsesforløb: <http://www.sdu.dk>  
Sundhedsstyrelsen. [www.sst.dk](http://www.sst.dk)

Den praktiske del af forskningstræning er meget vigtig, da den skal omsætte den teoretiske viden til et konkret projekt.

Det er vigtigt at den uddannelsesansatte går seriøst ind i projektet, der skal formes sammen med vejlederne. Der er afsat i alt 20 dage til hele forskningstræningen (se senere).

Man beskæftiger sig ikke kun med sit projekt på forskningsfrie dage. Der vil være en række små opgaver, der kan løses i projektføreløbet, hvor det ikke vil være hensigtsmæssigt at sætte en hel dag af. Det kan f.eks. være litteratursøgning, læsning af artikler, gennemsyn af journaler. Det kan nok være en god ide at sætte en hel dag af, når du har struktur over hvilket indhold din protokol skal have samt i forbindelse med dataanalyse og artikelskrivning etc.

Husk at være effektiv hver dag!

*Beskrivelsen er godkendt af Specialerådet, Ortopædkirurgi, Region Syddanmark samt Den Lægelige Videreuddannelse, Region Syddanmark.*

Bjarke Viberg  
Afdelingslæge, ph.d., forskningsleder  
Ortopædkirurgisk Afdeling, Kolding Sygehus

Martin Lindberg-Larsen  
Overlæge, ph.d., forskningsleder  
Ortopædkirurgisk Afdeling O, Odense  
Universitetshospital

**Anbefalet litteratur**

1. Klinisk Forskningsmetode  
Red. af Jørgensen, Christensen, Kampmann  
Munksgaard  
ISBN 9788762805132
  
2. Epidemiologi og Evidens  
Red. Af Svend Juul  
Munksgaard  
ISBN-13: 978-87-628-0502-6  
ISBN-10: 87-628-0502-9

De pågældende bøger forefindes på afdelingerne.

En opdateret version af herværende beskrivelse kan altid findes på afd. O's hjemmeside OUH:  
<http://www.sdu.dk>

På hjemmesiden kan man ligeledes finde "Vejledning for udfærdigelse af forsøgsprotokoller".

I øvrigt henvises til DOS hjemmeside: <http://www.ortopaedi.dk/>

Eventuelle mangler / fejl kan sendes til forskningssekretær Louise Dyhring Petersen,  
Ortopædkirurgisk Afd. O, OUH: [louise.dyhring.petersen@rsyd.dk](mailto:louise.dyhring.petersen@rsyd.dk)

## Kort beskrivelse af hoveduddannelsen

Hoveduddannelsen består af den kliniske uddannelse samt en række teoretiske kurser og er grundigt beskrevet i målbeskrivelsen ([www.ortopaedi.dk](http://www.ortopaedi.dk)).

### Målbeskrivelse, uddannelsesprogram, uddannelsesplan, portefølje

DOS har udarbejdet målbeskrivelsen ([www.ortopaedi.dk](http://www.ortopaedi.dk)), der er godkendt af Sundhedsstyrelsen. Ud fra målbeskrivelsen har uddannelsesudvalget i Region Syddanmark udformet et **uddannelsesprogram** (<http://www.Videreuddannelsen-syd.dk>) for hvert enkelte forløb, hvoraf fremgår hvornår i uddannelsen de enkelte delmål skal opnås. Ud fra dette program udformes en individuel **uddannelsesplan**, der i de fleste tilfælde vil være identisk med programmet. Uddannelsesplanen er grundlaget for **porteføljen**, der er din dokumentation for evaluering af kompetenceudviklingen uddannelsen igennem.

Har du ikke allerede ved starten af din hoveduddannelsesstilling modtaget en uddannelsesplan og portefølje, da kontakt din uddannelsesansvarlige overlæge eller vejleder.

Sørg for at få læst alle papirerne igennem tidligt i forløbet.

## Kurser

- *Tværfaglige kurser* herunder **grundkursus 1 og 2** i forskningstræning (web)
- **Specialespecifikke kurser**
- **Færdighedskursus**

- **Grundkursus 1 - Generel indføring i forsknings- og evidensarbejde**

Forskningstræning for læger i hoveduddannelse SDU (Syddansk Universitet):  
Generel indføring i forsknings- og evidensarbejde.

Kurset afvikles typisk indenfor det første år af din hoveduddannelse.

Så snart du er ansat i din hoveduddannelsesstilling, **skal du tilmelde dig på SDU's hjemmeside:** <http://www.sdu.dk>

- **Grundkursus 2 - Specialespecifikt projektførløb**

Forskningstræning for læger i hoveduddannelse  
RS (Region SYD)

Når du har fået din ansættelse i din hoveduddannelsesstilling, bliver du automatisk indkaldt til dette kursus i forskningstræningen, som typisk vil strække sig over hele dit uddannelsesforløb.

Når du bliver ansat, får du automatisk en indkaldelse til forskningstræningsforløbet.

Små 2 måneder efter din ansættelse vil du have din første seance.

Hvis du bliver ansat i forårsforløbet den 1. marts vil du typisk være indkaldt til forskningstræning ultimo april ved Åben Forskerdag (datoen fremgår af indkaldelsen).

Er du ansat i efterårsforløbet fra den 1. september vil den første seance altid være en fredag i november måned.

Ved den første seance vil målbeskrivelsen blive gennemgået, og den forventes at være gennemlæst inden. I bør gerne have fundet en vejleder til træningsforløbet inden.

I møder sammen med 2 andre hold, som er længere fremme og kan her få en fornemmelse af, hvad forløbet indebærer, og hvad der vil blive krævet af jer. I vil også her få mulighed for at vælge en opgave under vejledning, som skal danne grundlaget for forløbet.

Næste seance er typisk et ½ år efter enten i april eller november – afhængig af, hvornår man tiltræder sin stilling.

Her fremlægger man sin protokol og får den tilrettet til det videre forløb.

Den sidste seance er typisk 1 år efter, hvor man tilretter og får de sidste forhold på plads til det endelige slutresultat, som skal fremlægges til "tentamen".

Tentamen afholdes i det sidste år af forløbet. Her fremlægges aktuelle slutresultater, som bliver bedømt i plenum af de, som står for forskningstræningen, vejledere m.v.

Se Den Ortopædkirurgiske Forskningsenhed, Syddansk Universitet:  
<http://www.sdu.dk>

*De specialespecifikke kurser og færdighedskurset* planlægges af DOS og tildeles via hovedkursuslederen ([www.ortopaedi.dk](http://www.ortopaedi.dk)), der vil fremsende information omkring emne, tid og sted kort tid efter din ansættelse. Husk at melde datoerne til din ledende overlæge samt skemalægger, når du har modtaget dem.

For yderligere information omkring uddannelsen læs målbeskrivelsen på DOS hjemmeside (<http://www.ortopaedi.dk/>)

### **Informationsmøde omkring forskningstræning**

Nyansatte indkaldes til møde med de kommende vejledere, repræsentanter for de uddannelsesansvarlige overlæger, samt repræsentanter for uddannelsesudvalget Region Syddanmark herunder fagets professor(er).

## Overordnede formål og rationale

Forskningsstræning i speciallægeuddannelse tager sigte på at opøve en kompetence til at opsøge og vurdere ny viden samt at overføre denne til praktisk klinisk brug. Rationalet for forskningsstræning i speciallægeuddannelsen er først og fremmest at sikre træning i en arbejdsform, som kan danne grundlag for livslang læring.

Herudover skal den sikre af at lægen arbejder på grundlag af den til enhver tid eksisterende viden med henblik på et forskningsbaseret grundlag for patientens undersøgelse og behandling. "Projektet" skal være klinisk orienteret og specialespecifikt.

## Specifikke mål (I henhold til målbeskrivelsen fra DOS)

Mål	Læringsstrategi	Evaluering
Skal kritisk kunne vurdere medicinsk litteratur og lægelig praksis i henhold til evidens baseret medicin	Artikel og case præsentation på baggrund af review, forskningsstrænings kursus, selvstudier	Struktureret kollegial bedømmelse, Godkendt kursus
Skal selvstændigt kunne formulere videnskabelig baseret hypotese og skal kende indholdet af en projekt-protokol	Forskningsstrænings kursus, fremlæggelse mundtlig eller skriftlig form	Struktureret kollegial bedømmelse, Godkendt kursus
Skal være fortrolig med almindelige statistiske metoder, kunne udføre simple beregninger og vurdere p-værdi og confidens-interval	Forskningsstrænings kursus	Godkendt kursus
Skal kunne formulere en problemstilling med udgangspunkt i aktuel klinisk praksis inden for sit speciale og påvise tilstedeværende og manglende viden omkring problemstillingen	Forskningsstræning, kursus	Struktureret kollegial bedømmelse, Godkendt kursus
Skal kunne formulere en plan for at revidere aktuel viden gennem en systematisk eftersporing i forskningslitteraturen	Forskningsstræning, kursus	Struktureret kollegial bedømmelse, Godkendt kursus
Skal kunne sammenfatte resultaterne og formidle disse og problemstillingerne til kolleger og samarbejdspartnere	Forskningsstræning	Struktureret kollegial bedømmelse, Godkendt kursus
Skal kunne vurdere de organisatoriske, økonomiske og etiske konsekvenser af at ændre praksis gennem udnyttelse af forskningsresultaterne	Forskningsstræning, kursus	Struktureret kollegial bedømmelse, Godkendt kursus

Ambitionen er, at projektet skal munde ud i en publikation (se nedenfor), der dog ikke er et krav i henhold til måleskrivelsen.

**Vejledning** Hver hoveduddannelsesansat får tilknyttet to vejledere. Én fra regionssygehuset og én fra OUH. Der udpeges en hovedvejleder. Hovedvejleder er skiftevis fra OUH og regionssygehus i forhold til antal ansat i hoveduddannelsesstilling eller efter aftale. Den hoveduddannelsesansatte har ansvaret for udfærdigelse af protokol samt planlægning af projektet herunder at aftale møder med vejlederne. Vejledermøder afholdes efter behov og mindst som anført under "skabelon for forløb" (se nedenfor). Der ydes transportgodtgørelse til vejledere fra Videreuddannelsessekretariatet, mens den hoveduddannelsesansatte modtager fra afdelingen. Afholdelse af vejledermøder noteres på skema.

## Tidsforløb og forskningsfrihed

Projektet skal færdiggøres inden at det 3. år af hoveduddannelsen er afsluttet. Projektprotokol/plan udarbejdes i henhold til retningslinjer udfærdiget på OUH. <http://www.sdu.dk>

Ikke relevante punkter udelades. Litteratursøgningen skal nøje planlægges.

10 dages forskningsfrihed placeres strategisk bedst muligt i forløbet og fortrinsvis ligeligt fordelt imellem de involverede afdelinger. Forskningsfriheden aftales med afdelingen, således det indgår i arbejdstilrettelæggelsen.

Den hoveduddannelsesansatte fører skema (Se nedenfor) over kursusdage og dage med frihed til forskning.

## Forskningsmøder

Det forventes, at man deltager i de lokale forskningsmøder i afdelingernes regi. På OUH afholdes de den 4. onsdag i hver måned fra kl. 15-17 i konferencerummet. Se opslag og i din indbakke samt på nettet under afd. O og forskning: <https://www.sdu.dk>

## Skabelon for forløb

### Afhængig af projekttype følges denne skabelon.

1. Start møde mhp. at definere projektet samt indhold af protokol/plan.
2. Møde mhp. diskussion af udarbejdede protokol/plan. Eventuelt er der behov for flere møder eller korrespondancer før at protokollen er tilfredsstillende. Husk at den er grundlaget for at projektet kan gennemføres.
3. Protokol fremlægges på lokalt forskningsmøde og/eller for andre ansatte i hoveduddannelsesforløb mhp. diskussion samt træning i præsentation.
4. Indsamling af data og analyse. Vejledermøde mhp diskussion af data.
5. Resultater fremlægges på lokalt forskningsmøde og/eller for andre ansatte i hoveduddannelsesforløb mhp. diskussion samt træning i præsentation.
6. Der afholdes eksamen.
7. Tilmelding til DOS og andre relevante videnskabelige møder/kongresser
8. Udfærdigelse af artikel/arbejde og efterfølgende diskussion med vejleder

## Præsentation

"Projektet" fremlægges ved morgenundervisning på stamafdelingen samt ved fællesmøde med hoveduddannelseslægerne og i forbindelse med slutevaluering.

## Slutevaluering ("Tentamen")

I henhold til målbeskrivelse er bedømmelsen en struktureret kollegial bedømmelse på den mundtlige præsentation, som skal ske på baggrund af et godkendt skriftligt projektarbejde.

Det skriftlige projektarbejde/protokollen, som beskriver projektet, skal være tilgængeligt før præsentationen og sendes til Bjarke Viberg og Martin Lindberg-Larsen senest 14 dage før tentamen.

Bedømmelsen af projektet – såvel skriftlige som mundtlige del – sker i forbindelse med fremlæggelsen i plenum.

Det er de ansvarlige for forskningstræningen, som har den endelige beslutningskompetence ift. godkendelse af projektet.

Den mundtlige fremlæggelse berammes til 15 + 15 minutter (præsentation + diskussion)

Der afholdes tentamen én gang årligt.

Evalueringen sker på baggrund af det samlede forløb for den enkelte HUF.

Der lægges vægt på følgende parametre i forløbet:

1. Arrangement
2. Overblik og relevans
3. Selvstyring og planlægning
4. Overholdt aftaler og tidsplaner
5. Struktur og fremlæggelser
6. Slutprodukt

**Projekttype** Originaldata: Små opgørelser

Registerstudier

Udfærdigelse af instruks: Kræver litteraturgennemgang

Oversigt over relevant emne: litteraturgennemgang

Kasuistik: Kræver litteraturgennemgang

Andet

### **Publikationstyper**

Oversigtsartikel: Lægefaglige instrukser kræver systematisk litteraturgennemgang, der kan munde ud i en oversigtsartikel.

Original artikel: mindre opgørelser skal kunne udmunde i artikel

Cases: Kasuistik herunder litteraturgennemgang.

Foredrag: Lokalt forskningsmøde, regionsmøder, DOS samt evt. andre nationale og internationale selskaber (NOF, EFORT, etc.).



## Skemalagte dage til forskningsfrihed inklusiv kurser

Navn hoveduddannelsesansatte: \_\_\_\_\_

Navn hovedvejleder: \_\_\_\_\_

Navn medvejleder: \_\_\_\_\_

Skemalagte dage til forskningsfrihed inklusiv kurser			
Dag nr.	Dato	Aktivitet: Kursus/forsknings dag	Signatur vejleder
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			
16			
17			
18			
19			
20			

Den hoveduddannelsesansatte har ansvaret for at føre skemaet.



## Skema til bedømmelse af ortopædkirurgisk forskningstræningsforløb

Hvert år uddeles et diplom og et medfølgende beløb til den, som i regionen har fået det bedste skudsmål for sit forskningstræningsforløb.

Aktuelle skema er til brug for hver afdeling, som har et hoveduddannelsesforløb, og som kan bidrage til bedømmelsen.

Den endelige beslutning om, hvem der skal modtage diplom og det medfølgende beløb, afgøres ved den afsluttende tentamen.

Beslutningen tages på baggrund af de udfyldte skemaer fra hver enkelt afdeling og af dem, som er ansvarlige for forskningstræningen.

Uddannelsessøgendes Navn	Angiv tidspunktet for Ansættelsen	Titel på Forskningsprojektet	Angiv Afdeling / Vejleder

Nedenstående bedømmelsesskema udfyldes for hver rubrik med tallet 1-10, hvor 1 er ringeste bedømmelse, 10 den bedste.

I sidste rubrik er det muligt at komme med en skriftlig begrundelse.

Kriterier	Bedømmelse: angive et tal mellem 1-10
Arrangement og indsats	
Overblik og relevans	
Selvstyring og planlægning	
Overholdt aftaler og tidsplaner	
Struktur og fremlæggelse	
Slutprodukt	
Øvrige forhold	
Kommentarer:	

Dato og underskrift / stempel

Uddannelsesansvarlig overlæge

Hovedvejleder for projektet

